

Informacja na temat podstaw prawnych regulujących tworzenie i realizację studiów wspólnych przez polskie uczelnie przy współudziale uczelni zagranicznych przygotowana na podstawie wyjaśnień otrzymanych z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Departament Szkolnictwa Wyższego

W przypadku prowadzenia studiów wspólnych, o których mowa w art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.), dalej „ustawa PSWN”, przez uczelnię polską z uczelnią zagraniczną, muszą być spełnione warunki określone w przepisach ustawy PSWN. **Zasady współpracy między uczelniami określa umowa zawarta w formie pisemnej**, która w szczególności wskazuje podmiot lub podmioty właściwe w zakresie: przeprowadzania rekrutacji, wprowadzania danych do Systemu POL-on i otrzymywania środków finansowych na kształcenie studentów na studiach stacjonarnych oraz wydawania dyplomów. Należy wyjaśnić, że uczelnią uprawnioną do wprowadzania danych do Systemu POL-on i otrzymania środków finansowych na kształcenie studentów na studiach stacjonarnych prowadzonych wspólnie może być tylko uczelnia polska (uczelnia zagraniczna będzie wskazana jako uczelnia współprowadząca). W Systemie POL-on uczelnia polska wykazuje studentów kierunku prowadzonego wspólnie w momencie ich przebywania w uczelni, czyli w semestrach studiów, które są odbywane w Polsce zgodnie z programem studiów.

Możliwość prowadzenia na podstawie art. 60 ustawy PSWN studiów wspólnych przez uczelnię (z uczelnią zagraniczną) jest warunkowana utworzeniem przez nią studiów samodzielnie albo uzyskaniem pozwolenia na ich utworzenie – na kierunku, który ma być prowadzony wspólnie (art. 60 ust. 2 ustawy PSWN). Zgodnie z ustawą PSWN studia na określonym kierunku, poziomie i profilu są tworzone przez uczelnie – samodzielnie (zarządzeniem rektora) albo na podstawie pozwolenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki - w zależności od posiadanej przez uczelnię kategorii naukowej w dyscyplinie (dyscyplinie wiodącej), do której jest przyporządkowany kierunek tych studiów. Jednocześnie w przypadku prowadzenia studiów wspólnych z uczelnią zagraniczną przez uczelnię, która utworzyła studia samodzielnie, nie stosuje się przepisów art. 73 ust. 2 ustawy PSWN (określającego wymiar godzin zajęć na studiach, które mają być prowadzone przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w danej uczelni jako podstawowym miejscu pracy) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w *sprawie studiów* (Dz. U. z 2021 r. poz. 661, z późn. zm.) w zakresie wymagań dotyczących programu studiów (art. 60 ust. 3 ustawy PSWN).

Z powyższego wynika, że studia wspólne są realizowane na podstawie jednego, wspólnego programu studiów na kierunku, który ma być prowadzony wspólnie.

Absolwent studiów wspólnych może otrzymać dyplom wspólny, spełniający wymagania określone w przepisach rozporządzenia w *sprawie studiów* dotyczące niezbędnych elementów dyplomu ukończenia studiów i dyplomu wspólnego (art. 60 ust. 4 ustawy PSWN). Taka konstrukcja przepisu daje stronom umowy możliwość wyboru, czy absolwenci będą otrzymywać dyplom wspólny wydany przez uczelnię wskazaną w umowie, czy też każdy z podmiotów prowadzących studia wspólne wyda odrębny dyplom ukończenia tych studiów. **Dyplom wydany przez polską uczelnię może zostać przygotowany i wydany jedynie w oparciu o przepisy prawa polskiego.** Kwestie sporządzania dyplomów wspólnych, wydawanych przez polskie uczelnie regulują przepisy § 33 ww. rozporządzenia. Jeżeli natomiast każdy z podmiotów prowadzących studia wspólne wydaje odrębny dyplom ukończenia studiów, to polska uczelnia winna zastosować przepisy § 34 ww. rozporządzenia. Natomiast do dyplomów sporządzanych i wydawanych przez uczelnie zagraniczne (także w przypadku prowadzenia studiów wspólnych z polską uczelnią) przepisy ww. rozporządzenia nie mają zastosowania. Suplement do dyplomu ukończenia studiów sporządza i wydaje ta uczelnia, która sporządza i wydaje dyplom.

Należy także zaznaczyć, że wszelkie obowiązki stron, np. ustalenie rekrutacji na studia, ustalenie celów kształcenia i efektów uczenia się realizowanych w partnerskich uczelniach, w tym realizacji praktyk zawodowych, długości trwania studiów i liczby punktów ECTS koniecznej do ich ukończenia, wydawania dyplomów, powinny być ustalane wspólnie przez uczelnie w ramach umowy, o której mowa w art. 60 ust. 1 ustawy PSWN. Jednakże formuła studiów wspólnych realizowanych we

współpracy z zagraniczną uczelnią partnerską nie zwalnia uczelni polskiej z obowiązku zapewnienia zgodności prowadzonych studiów z prawem polskim.

Należy również dodać, że z dniem 6 września 2023 r. weszły w życie przepisy art. 53 ust. 8a i art. 60a ustawy PSWN (dodany ustawą z dnia 28.07.2023 r. poz. 1672), zgodnie z którymi **uczelnie akademickie** (spełniające określone w art. 53 ust. 8a warunki) **mogą prowadzić studia wspólne interdyscyplinarne z udziałem zagranicznej uczelni**. Zasady współpracy przy prowadzeniu tych studiów także określa umowa.

Jednocześnie informujemy, że na podstawie art. 217 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – *Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.), studia wspólne utworzone pod rządami ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - *Prawo o szkolnictwie wyższym* stały się studiami wspólnymi, o których mowa w art. 60 ustawy PSWN.

Zmiany w Systemie POL-on dotyczące studiów wspólnych

W module Kierunki studiów udostępniono nową funkcjonalność umożliwiającą uczelniom wprowadzenie danych o studiach wspólnych (podłączenia kierunków do studiów wspólnych). Jest to pierwszy etap dostosowania studiów wspólnych do zmian w ustawie PSWN. Więcej informacji: <https://polon.nauka.gov.pl/aktualnosci/dostosowujemy-studia-wspolne-do-aktualnych-przepisow/>

Informacja przygotowana przez Zespół Szkolnictwa Wyższego dot. wymagań odnoszących się do akredytacji studiów wspólnych, na które zostanie przyznane dofinansowanie z budżetu programu Erasmus+ na podstawie Przewodnika po programie Erasmus+ 2024.

Projekt typu Erasmus Mundus Joint Master (EMJM) ma szansę na pozytywną ocenę i przyznanie dofinansowania tylko wtedy, kiedy we wniosku o dofinansowanie zostaną przedstawione:

- a) dowody na to, że program studiów prowadzony przez polską uczelnię, na bazie którego zostały utworzone studia wspólne posiada akredytację zgodną z obowiązującymi przepisami prawa polskiego;
- b) w trakcie trwania projektu zostaną wszczęte prace zmierzające do uzyskania akredytacji wspólnego programu studiów będącego przedmiotem projektu. Zaleca się, aby akredytacja była udzielona zgodnie z zasadami opisanymi w „Europejskim podejściu do zapewniania jakości wspólnych studiów” – szczegóły na stronach www podanych w Przewodniku po programie 2024 (cyt. The Master programme under development is expected to adhere to the Standards for Quality Assurance of Joint Programmes in the European Higher Education Area (EHEA) ²³⁷. Bezpośredni link do polecanej w PG 2024 strony <https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/>)

Informacja przygotowana przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Mając na uwadze zapewnienie skutecznego wdrażania zasad opisanych w „Europejskim podejściu do zapewniania jakości studiów wspólnych”, PKA zrealizowała projekt ImpEA (<http://impea.online/>). W ramach działań projektowych prowadzonych w latach 2017-2020 zostały wypracowane narzędzia wsparcia w stosowaniu europejskiego podejścia, czyli „European Approach online toolkit” (<https://impea.eu/>). Zawarte tam dokumenty, w tym w szczególności wzór raportu samooceny (<https://impea.eu/guide-for-self-evaluation-report/>), mają być pomocne dla uczelni również na etapie projektowania studiów wspólnych.